

Kohtuasi C-264/09

Euroopa Komisjon

versus

Slovaki Vabariik

Liikmesriigi kohustuste rikkumine – Energeetika – Elektrienergia siseturg –
Direktiiv 2003/54/EÜ – Investeeringisleping – Enne Euroopa Liiduga ühinemist
sõlmitud kahepoolne investeeringute kaitse leping – EÜ artikkel 307

Kohtujurist N. Jääskineni ettepanek, esitatud 15. märtsil 2011 I - 8067

Euroopa Kohtu otsus (esimene koda), 15. september 2011 I - 8096

Kohtuotsuse kokkuvõte

*Õigusaktide ühtlustamine – Meetmed, mille eesmärk on elektri siseturu rajamine ja toimimine –
Direktiiv 2003/54 – Kolmandate isikute juurdepääs elektrienergia edastus- ja jaotusvõrkudele
(EÜ artikkel 307, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2003/54)*

Liikmesriik ei riku direktiivist 2003/54, mis käsitleb elektrienergia siseturu ühiseeskirju ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 96/92, tulenevaid kohustusi, kui tema edastusvõrgu haldur on enne selle riigi ühendusega ühinemist sõlminud kolmandas riigis asuva äriühinguga eelisjuurdepääsu andva lepingu, mis annab nimetatud äriühingule riigi kõrgepingevõrgus elektri edastamise õiguse tema finantsosaluse eest ülekandeliini ehitamisel, millega seoses talle see õigus anti, kui kõnealusele äriühingule antud eelisjuurdepääsu võib käsitada kui investeeeringut, mis on kaitstud investeeeringute vastastikuse soodustamise ja kaitse lepinguga, mille kolmas riik ja asjaomane liikmesriik on sõlminud enne viimase ühinemist ühendusega ja kui kõnealuse lepingu lõpetamine tooks see kaasa selle liikmesriigi poolt nimetatud lepingu rikkumise, arvestades selle liikmesriigi rahvusvahelisi kohustusi.

EÜ artikli 307 esimese lõigu eesmärk on täpsustada vastavalt rahvusvahelise õiguse põhimõtetele, nagu need tulenevad 23. mai 1969. aasta rahvusvaheliste lepingute õiguse Viini konventsiooni artikli 30 lõike 4 punkti b sätetest, et EÜ asutamislepingu kohaldamine ei mõjuta asjaomase liikmesriigi kohustust järgida varasemast lepingust tulenevaid kolmandate riikide õigusi ja täita nendele vastavaid kohustusi.

Selleks, et hinnata, kas ühenduse õigusnorm võib mõne enne ühendusega ühinemist sõlmitud lepingu tõttu kohaldamata jääda, tuleb analüüsida küsimust, kas kõnealune leping paneb asjaomasele liikmesriigile kohustusi, mille täitmist võivad selle osaliseks olevad ühendusevälised riigid jätkuvalt nõuda.

Kuigi EÜ artikli 307 kontekstis on liikmesriikidel võimalus valida, millised meetmed võtta, on nad siiski kohustatud kaotama mis tahes vastuolud, mis eksisteerivad ühenduse-eelse konventsiooni ja EÜ asutamislepingu vahel; kui liikmesriigil tekib raskusi, mis muudavad sellise lepingu kohandamise võimatuks, ei saa välistada, et tal võib tekkida kohustus leping üles öelda. Nii ei ole see siiski juhul, kui kõnealune leping ei sisalda sellist klauslit, mis võimaldaks seda üles öelda ja kui lepingu lõpetamise tõttu jääks äriühing ilma tasust, mis on lepingus ette nähtud tema finantsosaluse eest ülekandeliini ehitamisel, kui see piiraks nimetatud äriühingu õigusi ja kui sel oleks samasugune mõju kui investeeeringute vastastikuse soodustamise ja kaitse lepinguga keelatud sundvõõrandamisel.

Seega, isegi kui äriühingule antud eelisjuurdepääs ei ole direktiiviga 2003/54 kooskõlas, on selline eelisjuurdepääs EÜ artikli 307 esimese lõiguga kaitstud.

(vt punktid 38, 41, 42, 44, 46, 48, 51 ja 52)